ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਹਰੀਲਾਲ ਆਦਿ.
ਬਨਾਮ
ਮਧਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਿਆ (ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ)
(2011 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2216-2217)
ਸਤੰਬਰ 05, 2023

[ਜੇ. ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 302 – ਕਤਲ – ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਅਭਿਯੁਕਤ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ – ਦੋ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖਣ ਗਵਾਹੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੋਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ, ਪੜੋਸੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅੱਖਣ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਸਹੀਤਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਿਆ – ਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿੰਡ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ – ਦੋ ਅੱਖਣ ਗਵਾਹ ਮੌਕੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਸਨ – ਇੱਕ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ – ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਦੂਜੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕੇ – ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਖਾਮੀਆਂ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇ – ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਮਜਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਤਲ ਭੀੜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ

ਦੇਰੀ/ਲੈਚਸ – ਐਫਆਈਆਰ – ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ – ਉਚਿਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਆਖਿਆ - ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ:

]ਆਯੋਜਤ: ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ - ਦੇਰੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਗਲੀ। [ਪਰਾ 19]

ਇਮਪਗਡ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2011 ਦਾ 2216-2217।

ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 17.02.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 1991 ਦੇ CRLA ਨੰਬਰ 864 ਅਤੇ 865 ਵਿੱਚ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦਿੱਖ:

ਡੀ.ਐਨ. ਗੋਬਰਧੁਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਆਕਰਸ਼ ਕਾਮਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੌਰੀ ਗੋਬਰਧੁਨ, ਐਡਵਾਂਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਾਚੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਸ੍ਰ. ਨਿਖਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਿਕਾ ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ.ਡੀ ਖੰਨਾ, ਮੈ. ਚੈਂਬਰਜ਼, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ

ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ ਨਿਰਣਾ

ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, "ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ"), ਮਿਤੀ 17.02.2010 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 864 ਅਤੇ 865ਦੇ 1991 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੀਲਾਲ ਅਤੇ ਪਰਸਰਾਮ @ ਰੰਗਨਾਥ (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੁਆਰਾ, ਮਿਤੀ 13.07.1991 ਨੂੰ, ਐਸ.ਟੀ. ਨੰਬਰ 153 ਦੇ 1990 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰਿਚਯਾਤਮਕ ਤੱਥ

2. ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ, ਅਨਸ਼ਰਾਮ, ਪਰਸਰਾਮ ਉਰਫ ਰੰਗਨਾਥ ਅਤੇ ਹਰੀਲਾਲ, ਨੂੰ 25.08.1989 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਲਗਭਗ 8.00 ਵਜੇ ਇੱਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਉਰਫ ਵਿਜੈ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਮਤੀ ਜੁਗਮਤੀਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਿਊ-9) ਵੱਲੋਂ ਪੀ.ਐਸ. ਹਿਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ (ਐਮ.ਪੀ.) ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਕਿ 26.08.1989 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਲਗਭਗ 10 ਵਜੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ.ਪੀ-7) (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, "ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.") ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 26.08.1989 ਨੂੰ ਹੀ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਗਰੋਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਨੇ ਮਿੱਟੀ/ਸਾਦੀ ਮਿੱਟੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਲਾਠੀ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਨਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਾਠੀ, ਬਨੀਆਨ, ਲੁੰਗੀ (ਕਮਰਬੰਦ) ਦੀ ਖੋਜ ਦਿਖਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਸਰਾਮ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ, ਨਾਮਤਃ ਹਰੀਲਾਲ, ਨੂੰ 27.08.1989 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਜੇ ਗਏ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਡਾ. ਐਸ. ਕੇ. ਦੱਤਾ (ਪੀਡਬਲਿਊ-8) ਵੱਲੋਂ 27.08.1989 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਵਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਸੀ; ਸੜਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ; ਅੱਖਾਂ ਸੌਕਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਧੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਜੀਭ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਸੀ; ਹੇਠਾਂ ਸੋਜੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਮੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਪੇਟ ਫੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ ਸੋਜੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਧੜ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਲ ਦਰਾਵ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਕਈ ਚਮੜੀ ਦੇ ਛਾਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਮਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਦੇ ਲਾਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਸ਼ਾਹਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:

ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟਾਂ:

(i) ਖੱਬੇ ਕੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 3.5ਸੈਮੀ x 2.5ਸੈਮੀ x 0.5ਸੈਮੀ ਦਾ ਫਟਿਆ ਜ਼ਖਮ;

(ii) ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਪਿੰਨੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਵੰਡਦਾ 2.5ਸੈਮੀ x 1 ਸੈਮੀ ਦਾ ਫਟਿਆ ਜ਼ਖਮ। ਦੋਵੇਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਜਮੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

(iii) ਖੱਬੇ ਜਾਂਘ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸੇ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਚੋਟਾਂ: ਹਰੀਲਾਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਾ

25cm x 1 cm;
12 cm x 1 cm; ਅਤੇ
7cm x 1cm.

ਜਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ

ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ: -

ਦਿਮਾਗ - ਖੱਬੇ ਸਮਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਖੂਨ ਬਹਾਉ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਥੱਕਾ ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਚਪਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਛਾਤੀ - ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ 4ਥੀ, 5ਵੀਂ, 6ਵੀਂ, 7ਵੀਂ ਅਤੇ 8ਵੀਂ ਪਸਲੀਆਂ ਦੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ।

ਫੇਫੜੇ - ਦੋਵੇਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸਤਹ ਉੱਤੇ ਚੋਟ। ਪਲੂਰਲ ਗੁਹਾ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਥੱਕਾ ਖੂਨ ਸੀ।

ਦਿਲ - ਦਿਲ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਚੈਂਬਰ ਖਾਲੀ ਸਨ।

ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ - ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਟਾਂ ਕਾਰਨ ਸਦਮਾ।

ਅਵਧੀ: ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ 24 ਤੋਂ 48 ਘੰਟੇ ਹੈ।

3. ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ 15 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ: - (i) ਘਟਨਾ ਦੇ ਅੱਖੀਂ-ਦੇਖੇ ਗਵਾਹ; (ii) ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਗਵਾਹ; ਅਤੇ (iii) ਜਾਂਚ, ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ, ਇਨਕੁਆਸਟ, ਜ਼ਬਤੀ ਮੈਮੋ, ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ।

4. ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸਨ: PW-1 (ਕਨ੍ਹੈਯਾ ਲਾਲ); PW-2 (ਸੀਤਾਰਾਮ); PW-3 (ਮੋਹਨਲਾਲ); ਅਤੇ PW-6 (ਗਣੇਸ਼)। ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਮਤੈਰ ਤੇ,
PW-4 (ਰਾਮਾਨੰਦ), ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅੱਖੀਂ-ਦੇਖਾ ਗਵਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, PW-1 ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, "ਕੋਡ") ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜਤਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨਾ ਪਾਇਆ। PW-3 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। PW-4, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ-ਦੇਖਾ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਅੱਖੀਂ-ਦੇਖੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਭਾਵ, PW-2 ਅਤੇ PW-6,

ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

6. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 (ਸੀਤਾਰਾਮ) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਰੀਲਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ, ਭਾਵ, ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਅਤੇ ਪਰਸਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਪਰੰਤੂ, ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਜਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਿੰਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਨੇ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ।

7. ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਤਿੰਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 866 ਆਫ 1991, ਜੋ ਕਿ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ। ਜਦਕਿ, ਬਾਕੀ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ, ਭਾਵ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 864 ਆਫ 1991 ਅਤੇ 865 ਆਫ 1991, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

8. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਗੋਬੁਰਧੁਨ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ; ਅਤੇ ਸੁਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਚੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਲਈ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ/ਰਾਤ ਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਭਿਯੋਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੀ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ:

(i) ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-2 ਪਿੰਡ ਖਾਪੜੀ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਘਟਨਾ ਸ ਪਿੰਡ ਕੋਹੜੌਦਾ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-2 ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕੋਹੜੌਦਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇਖਣ ਲਈ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਘਟਨਾ. ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੋਟਵਾਰੀਨ (ਪਿੰਡ ਚੌਕੀਦਾਰ) ਜੁਗਮਤੀਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-9)। ਹਾਲਾਂਕਿ, PW-9 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਸਨ। ਇਹ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, PW-2 ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਵਲ PW-2 ਹਰੀਲਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਅੱਗੇ, PW-2 ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ, ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ ਸੀ।

(ii) PW-6 ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ (ਡੰਡਾ) ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਲਾਠੀ ਬਹੁਤ ਮੋਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੰਡਾ ਨਾਲੋਂ ਭਾਰੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, PW-6 ਵਿਚ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਸੀ ਘਟਨਾ. ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ - ਉਹ ਸੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ; ਉਹ ਅਲਾਰਮ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਦੋਸ਼ੀ ਪਰਸਰਾਮ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪਾਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਉਰਫ ਵਿਜੇ (ਯਾਨੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਪਰਸਰਾਮ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਸੀ ਗਲੀ (ਗਲੀ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਾਈ ght. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, PW-6 ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਇੱਕ ਮੰਦਿਰ ਨੇੜੇ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਏ ਅੰਸ਼ਰਾਮ

ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰੀ. ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ, PW-6 ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਪਿੰਡ ਦੇ. ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਆਚਰਣ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ.

10. ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਗਲੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-ਇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਨੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ / ਅਪੀਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ

11. ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 (ਅਰਥਾਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ, ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਦੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਗਲਤ ਮਕਸਦ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ/ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੀਰੋਲੋਜਿਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

12. ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-ਆਈ ਅਧੀਨ ਬਦਲਣ ਦੇ ਤਰਕ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਸੱਟਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਪਸਲੀਆਂ ਦੀ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਵੀ ਸੀ; ਉਹ ਵੀ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ। ਇੰਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਰਿਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

13. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

14. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੀਲਾਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ (ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ) [ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ, ਅਰਥਾਤ, (ਅ) ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀਖਿਲਾਫ ਕੋਈ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ; (ਬੀ) ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੋਵੇਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇਅੱਗੇ, ਅਰਥਾਤ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ.ਪੀ-21/ਪੀ-22) ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6,ਪੀਡਬਲਯੂ-9 (ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਦੀ ਲਾਸ਼ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਭਗ 300 ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆਗਿਆ ਸੀ; ਲਾਸ਼ ਉੱਥੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚੀ, ਅੱਖੋਂ ਦੇਖੀ ਖਾਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਸਨ; (ਸੀ) ਜਬਤੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ (ਐਕਸ. ਪੀ-13) ਅਨੁਸਾਰ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ,ਇੱਕ ਲਾਠੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ - ਉਹ ਲਾਠੀ ਕਿਸ ਦੀ ਸੀ, ਅਭਿਯੋਗਸਬੂਤ ਚੁੱਪ ਹੈ; (ਡੀ) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭਾਵ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਖੂਨ ਨਾਲਸਨੇ ਸਨ, ਸੀਰੋਲੋਜਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ; ਅਤੇ (ਈ)ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਪਰਪੀਡਬਲਯੂ-9, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਖਾਰਪੀ ਦਾ ਕੋਵਾਰਲਿਨ (ਪਿੰਡ ਚੌਕੀਦਾਰ) ਹੈ, ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੱਖੋਂਦੇਖੀ ਗਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਹੰਗਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਵਜੋਂ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ।ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਭੀੜ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਸਨ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਭਿਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

16. ਅਸੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਅੱਖੋਂ ਦੇਖੀ ਗਵਾਹਾਂ (ਅਰਥਾਤ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਅੱਖੋਂ ਦੇਖੀ ਖਾਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ 25.08.1989 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 26.08.1989 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਖਾਰਪੀ ਦਾ ਕੋਵਾਰਲਿਨ (ਪਿੰਡ ਚੌਕੀਦਾਰ) ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅੱਖੋਂ ਦੇਖੀ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਦਾ ਬਿਆਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੁਰਭਾਗਵਸ਼, ਨਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ।

17. ਪੀਡਬਲਯੂ-9, ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਖਾਰਪੀ ਦੀ ਕੋਵਾਰਲਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਕੋਹਰੋਡਾ (ਜਿੱਥੇ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ) ਦਾ ਕੋਵਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਐਲਾਹਾਬਾਦੀਵਾ @ ਵਿਜੇ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਾਸੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਲਗਭਗ 9 ਵਜੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਕੋਹਰੋਡਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਥੀ ਲੁਲਵਾ ਅਤੇ ਸੁਧਵਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੋਹਰੋਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਕੋਹੜੰਦਾ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਰੂਪੂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਹ ਪਿੰਡ ਕੋਹੜੰਦਾ ਦੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਲੈ ਆਏ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਰਾਤ ਭਰ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੀ.ਐਸ. ਹੀਰੀ।

ਪਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕੁੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪਰਸਮਰਨੇਰ ਸੀਤਾਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

18. ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਤ ਭਰ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਤਾਂ ਨਾਮਜਦ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕਿਉਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

19. ਭਾਵੇਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਹੈ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਭਿਯੋਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਰੀ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਿਥੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੜਕ 'ਤੇ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉੱਚੀ ਹੋਵੇ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਭਾਰ ਖਿਲਾਫ ਪਰਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਥਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਹਰੀਲਾਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਜਦਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਅਤੇ ਹਰੀਲਾਲ ਦੋਵੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਹਮਲਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭੀੜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ 300 ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਥੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦਾ ਬਿਆਨ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਅਧੂਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ।

21. ਜਿਹੜੇ ਤੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਪਾਰਸਰਾਮ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ (ਮ੍ਰਿਤਕ) 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸਿਰੋਪਾ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਇਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਰਸਰਾਮ ਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿਰੋਪੇ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹੋਏ ਭੀੜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਅਨੁਸਾਰ, ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੂਪਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਕੋਰਸ ਹੁੰਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ, ਜਿਥੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਜੋ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ

ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਰਤਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

23. ਹੋਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਅੰਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੱਗੇ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਜਿਥੇ ਸਰੀਰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਥਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 300 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕੇ। ਹੋਰ ਵੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਈ ਖਾਮੀਆਂ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਸਿਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ, ਨਾਮਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਰੀਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਲਾਠੀ ਕਿਉਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਿੰਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲੱਭੀਆਂ ਗਈਆਂ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿਕਿਊਸ਼ਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਨਵਿੰਸਿੰਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿਕਿਊਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਭੀੜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲਿਆ; ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਿਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੜੋਸੀ ਪਿੰਡ ਦਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ; ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ 300 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਜਿਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਸਿਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ਾਂਵਾਲੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੀਰੋਲੋਜਿਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਉਥੇ ਮਿਲੇ ਖੂਨ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਲਾਠੀ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਲਾਠੀ ਅਕੇਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸਿਕਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਤਮ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲਾਠੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਲਾਠੀ ਦੀ ਅਣਸਮਝੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ।

26. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬੌਂਡ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਹੀਦੇ ਨਾ ਹੋਣ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advoca